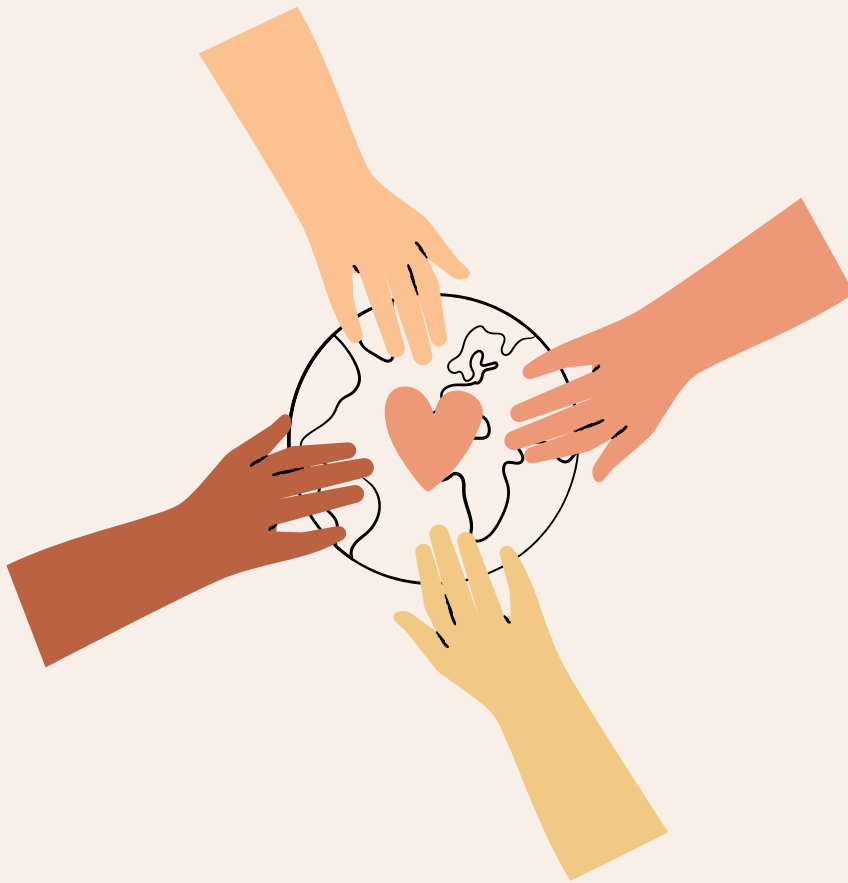

Samalla viivalla

Materiaalipaketti kouluille

Helluntaiseurakuntien
KOULUPALVELU

Tuettu Suomen
kehitysyhteistyövarain

Hei opettaja!

Samalla viivalla -koululaiswebinaarissa pohditaan ihmisoikeuksia ja niihin liittyviä kysymyksiä: kaikki ihmiset ovat samanarvoisia, riippumatta kunkin ominaisuuksista. Jotta jokaisella olisi mahdollisuus ihmisarvoiseen elämään, meillä kaikilla on vastuu toisten oikeuksien kunnioittamisesta ja edistämisestä lähellä ja kaukana.

Webinaari soveltuu mm. yhteiskuntaopin, uskonnon ja elämäkatsomustiedon sisältöihin sekä osaksi monialaisia oppimiskokonaisuuksia. Webinaari tukee laaja-alaisen oppimisen kokonaisuuksia *Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)* sekä *Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävän tulevaisuuden rakentaminen (L7)*.

Globaalikasvatukseen liittyvät aiheet ja teemat voivat herättää nuorissa kysymyksiä ja joskus jäädä pohdituttamaan. Tästä syystä suosittelemme, että webinaarin päätteeksi tai luokalle sopivana ajankohtana keskustellaan teemoista, joita webinaarissa on käsitelty.

Tähän tehtäväpakettiin on koottu tehtäväideoita, joiden avulla webinaarissa käsiteltyjä kysymyksiä voidaan työstää luokassa eteenpäin. Tehtävien tavoitteena on rohkaista oppilaita pohtimaan, miten jokainen meistä voi vaikuttaa omassa arjessaan sekä mahdollistaa keskustelua webinaarin teemojen ympärillä. Jokaiselle tehtävän kohdalta löytyy kuvaus, tieto tarvittavista materiaaleista, ohjeellinen kesto sekä muutamia soveltamisideoita. Jokainen opettaja tuntee ryhmänsä parhaiten, joten tehtäviä voidaan vapaasti soveltaa ja muokata tilanteeseen sopivaksi.

Antoisia hetkiä tehtävien parissa!

Fidan globaalikasvatus

Lisätietoa:

globaalikasvatus@fida.fi

www.fida.info/globaalikasvatus

Sisällys

Epäreilupeli.....	4
Taidetyöpaja.....	5
Runoja ihmisoikeuksista.....	7
Mitä kuuluu hyvään elämään?.....	11
Minä vaikuttajana.....	13

1. Epäreilupeli

Epäreilupeli on elämyksellinen ja toiminnallinen lautapeli, jonka kautta maailman epäoikeudenmukaisuus ja eriarvoisuus nousevat luontevasti pohdittavaksi.

Tavoite: Herättää keskustelua globaaleista kysymyksistä ja koulunkäynnin merkityksestä.

Kesto: 20-30 min.

Materiaalit: Epäreilupeli-lautapelejä. Pelejä voit tilata maksuttomasti Fidalta, ohjeet tilaamiseen löydät täältä. Suositus on, että yhtä peliä pelaa 4-5 oppilasta.

Pelin ohjeet löytyvät pakkauksesta. Opettajan on hyvä käydä kortit läpi etukäteen.

Suosittellemme, että pelikokemus puretaan keskustelemalla. Voitte keskustella esimerkiksi seuraavista asioista:

- Miltä pelaaminen tuntui?
- Mitä pelissä tapahtui?
- Mitä koulunkäyntiin liittyviä esteitä tai haasteita kohtasitte pelissä?
- Mitkä asiat auttoivat koulupolulla eteenpäin?
- Miksi on mielestäsi tärkeää, että jokaisella on mahdollisuus koulunkäyntiin?
- Miltä tulevaisuutesi näyttäisi, jos koulunkäynti ei olisi mahdollista? Mitä tietäisit maailmasta?

2. Taidetyöpaja

Maalaustyöpaja on toiminnallinen kokonaisuus, joka sopii usean eri oppiaineen tunneille (kuvataide, yhteiskuntaoppi, uskonto, elämänkatsomustieto)

Tavoite: Kannustaa oppilaita pohtimaan, mistä hyvä ja ihmisarvoinen elämä koostuu.

Kesto: 45-90 min.

Materiaalit: maalaus- tai piirustustarvikkeita (pensseleitä, paperia, värit). Pulpetit ja ympäristö on hyvä suojata maalatessa.

Keskustelkaa ensin yhdessä siitä, mistä hyvä ja ihmisarvoinen elämä koostuu. Voitte hyödyntää myös edellisessä tehtävässä esiteltyä Epäreilupeliä apuna tai keskustella ryhmissä:

- Mistä hyvä ja ihmisarvoinen elämä koostuu?
- Mitä ilman et pärjäisi? Mikä olisi sinulle kaikkein tärkeintä?

Kootkaa keskustelustanne keskeisimmät kohdat ylös.

Kun olette valmiita, aloittakaa maalaus- tai piirustustyöt. Työt voidaan tehdä yksilötöinä, pareittain tai pienryhmissä.

Aiheeksi voitte valita esim. tunnin teeman hyvä elämä, tai jokainen voi valita yhden keskusteluissa esille tulleista aiheista oman työnsä ideoinnin pohjaksi.

Ohjeista oppilaita työn suunnittelussa. Voitte linkittää aiheeseen myös muita ajankohtaisia asioita. Jos aikaa on enemmän, työskentelyä voi pohjustaa esim. etsimällä inspiraatiota netistä tai tutustumalla taidehistorian esimerkkeihin.

Lopuksi ryhmät esittelevät työnsä.

3. Runoja ihmisoikeuksista

Runotyöpaja soveltuu erinomaisesti äidinkielen, elämäkatsomustiedon tai uskonnon oppitunnille. Työpajassa tutustutaan bangladeshilaisten nuorten kirjoittamiin runoihin ja kirjoitetaan myös itse.

Tavoite: Kannustaa pohtimaan lasten oikeuksien merkitystä ja omia vaikuttamisen keinoja.

Kesto: 45+ min.

Materiaalit: runot, paperia/tietokone kirjoittamista varten

Tutustukaankin yhdessä liitteenä oleviin runoihin. Voitte käsitellä niitä koko ryhmän kesken tai valita tarkasteluun vain yhden runon. Työskentelyä voidaan tehdä myös ryhmittäin niin, että jokainen ryhmä saa yhden runon luettavaksi.

Tarkastelkaa runoja ja tehkää niistä huomioita:

- Mistä runossa puhutaan?
- Millainen tunnelma runossa on?
- Millainen runon rakenne on?
- Millaisia ajatuksia tai tunteita runo herättää sinussa?
- Oletko runon puhujan kanssa samaa mieltä? Oletko joskus ajatellut jostain asiasta samalla/eri tavalla?

Kootkaa keskustelunne pääkohdat yhteen.

Runojen aiheet nousevat ihmisoikeuksista ja lasten oikeuksista. Mitä oikeuksia löydätte runoista? Listatkaa ylös. Voitte myös tutustua tarkemmin oikeuksiin liittyviin sopimuksiin tai niiden tiivistelmiin.

Jokainen ryhmä valitsee yhden itselleen tärkeän aiheen tai ihmisoikeuden.

Kirjoittakaa ryhmissä, pareittain tai yksin runo valitusta ihmisoikeudesta/lasten oikeudesta. Mikä sen merkitys on? Miksi valitsit juuri tämän aiheen? Miten sen toteutuminen tai haasteet sen toteutumisessa vaikuttavat ihmisen elämään? Miten oikeutta voitaisiin edistää esim. koulussa, kotona, kavereiden kesken ja globaalisti?

Runoista voidaan tehdä suullisia esityksiä tai koota ne yhteen seinälle joko digitaalisesti tai paperisina.

Lapset ovat tulevaisuus.

He saavat maamme kehittymään.

Lapsilla on oikeuksia.
Jos lapsen oikeudet eivät toteudu,
maailma ei enää kehity.
Lasten tulee saada oikeutensa.

Lapsista tulee
kehittyvän maan voima.
Eli kasvattaaksemme lapset niin,
heidän tarpeensa tulee täyttyä.

Jos tarpeet täyttyvät,
heistä tulee kansan selkäranka,
jonka avulla maailma vääjäämättä
liikkuu kohti kehitystä.

Rima, 13 vuotta, Bangladesh

Vain koska olemme lapsia tänään, jätättekö meidät huomiotta?

Me tulemme johtamaan
ja luomaan yhteiskuntia.
Rodusta, uskonnosta ja
etnisyydestä riippumatta
me olemme kaikki lapsia.

Kaikkialla ympärillämme,
on paljon lapsia kaduilla.
Missä ovat noiden lasten oikeudet?
Missä ovat heidän etunsa?
Kodittomat ja rahattomat lapset
kärsivät monista ongelmista.
Eikö se ole yhteiskunnan syy?

Me, jotka olemme hiljaa, kun näemme
että lapsen oikeuksia rikotaan,
olemmeko kykenemättömiä
tekemään jotain?
Olemmeko kykenemättömiä
puolustamaan lapsen oikeuksia?
Tämän päivän lapsi on
huomisen tulevaisuus.

Emmekö me voi lisätä tietoa?

Autry, 14 vuotta, Bangladesh

4. Mitä kuuluu hyvään elämään?

Tässä tehtävässä syvennyttään siihen, millaisista asioista hyvä ja ihmisarvoinen elämä koostuu. Tehtävä sopii oppitunnin osaksi tai johdannoksi aihepiiristä käyvään keskusteluun. Se soveltuu erityisen hyvin elämäntutkimuksen ja uskonnon ainekokonaisuuksien sisältöihin.

Tavoite: Kannustaa pohtimaan ihmisarvoisen elämän merkitystä yksilön hyvinvoinnille ja tulevaisuudelle.

Kesto: 10-20 min.

Materiaalit: paperia, kyniä

Jaa oppilaat ryhmiin (3-4 oppilasta/ryhmä). Jaa jokaiselle ryhmälle pala paperia ja kynä.

Pyydä oppilaita kirjoittamaan paperille yhdeksän sellaista asiaa, jotka heidän mielestään kuuluvat hyvään ja ihmisarvoiseen elämään. Tehtävässä ei ole oikeita eikä väriä vastauksia, vaan tarkoituksena on, että listatut asiat ovat oppilaiden mielestä merkityksellisiä. Mitä ilman et pärjäisi?

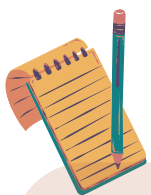
Kun ryhmät ovat valmiita, pyydä oppilaita vähentämään kirjoittamastaan listasta kolme heidän mielestään vähiten tärkeää asiaa. Toista sama tehtävänanto.

Nyt jokaisella ryhmällä on jäljellä kolme asiaa. Pyydä lopuksi ryhmiä valitsemaan jäljelle jääneistä vaihtoehtoista yksi, jota he pitävät kaikkein tärkeimpänä.

Keskustelkaa yhdessä:

- Mikä ryhmänne mielestä oli kaikkein tärkein asia? Miksi?
- Miltä tehtävän tekeminen tuntui (yhdeksän asian listaaminen, asioiden vähentäminen listalta)?
- Olitteko samaa mieltä listattavista/vähennettävistä/kaikkein tärkeimmistä asioista?
- Mitä teidän mielestänne on hyvä ja ihmisarvoinen elämä? Miten määrittelisitte sen?
- Mitä voitaisiin tehdä, että nämä edellytykset toteutuisivat kaikkialla? Keksittekö esimerkkejä?

Tehtävä herättää usein ajatuksen ja oivalluksen siitä, että useimmat listoihin kerätyt asiat ovat välttämättömiä, ja asioiden vähentäminen on haastavaa. Näin usein onkin: hyvään ja ihmisarvoiseen elämään tarvitaan monia asioita, mutta yhden asian toteutumisen vuoksi ei voida polkea toisia oikeuksia.

Vinkki! Kehitysyhteistyö on yksi keino rakentaa parempaa tulevaisuutta. Maailman haasteista huolimatta monen asian eteen tehdään töitä. Etsikää netistä uutisia siitä, miten listoissa mainitsemianne oikeuksia on edistetty eri puolilla maailmaa. Pohtikaa myös, millaisia konkreettisia esimerkkejä vaikuttamisesta löydätte omasta lähiympäristöstänne (esim. koulusta, harrastuksista) ja mihin asioihin haluaisitte vaikuttaa.

5. Minä vaikuttajana

Tehtävässä syvennyttään vaikuttamiseen.

Tavoite: Tehtävä kannustaa oppilaita pohtimaan omaa rooliaan vaikuttajina sekä nuorten vaikuttamisen mahdollisuuksia.

Kesto: 30-45+ min.

Materiaalit: paperia, kyniä; tietokoneet

Jaa oppilaat ryhmiin (3-4 oppilasta/ryhmä). Keskustelkaa ryhmissä ensin näkemänne webinaarin pohjalta:

- Millaisiin asioihin webinaarin videoilla esiintyvät nuoret haluavat muutosta? Miksi? Millaisin keinoin he tavoittelevat muutosta?
- Millaisiin asioihin nuoret Suomessa voivat vaikuttaa eri ympäristöissä:
koulussa/kotipaikkakunnalla/Suomessa/globalisti?
- Mitkä asiat vaikuttavat sinun mielipiteisiisi ja ajatuksiisi? Mihin tai kehen sinun toimintasi vaikuttaa?

Kerätkää ajatuksia.

Valitkaa vaikuttamisen ympäristöistä yksi ja selvittäkää ryhmittäin, millaisia vaikuttamisen mahdollisuuksia nuorilla on kyseisessä ympäristössä. Keksittekö konkreettisia esimerkkejä?

Valitkaa ryhmittäin yksi asia, johon haluaisitte vaikuttaa. Suunnitelkaa tämän pohjalta kirjoitus, joka on suunnattu sellaiselle taholle, joka vastaa aiheeseen liittyvistä toiminnoista (esim. koulussa/kaupungissa/globaalisti).

Suunnittelun ja kirjoittamisen apuna voitte käyttää seuraavia kysymyksiä:

- Mihin asiaan haluatte vaikuttaa? Kuka vastaa asiaan liittyvästä päätöksenteosta? Ottakaa selvää.
- Kenelle kirjoitus on suunnattu (esim. koulun oppilaskunnan hallitus, rehtori, nuorisovaltuusto, kunnan/valtion päättäjät...)?
- Millaisin keinoin haluaisitte tai ehdottaisitte muutosta? Mitä pitäisi tehdä tai minkä asioiden pitäisi muuttua, jotta tavoite saavutettaisiin?
- Mitä muiden on hyvä tietää asiasta? Miten saatte muilta oppilailta kannatusta ehdotuksellenne?
- Miten perustelette näkemyksenne?

Kerratkaa yhdessä kirjoituksen laatimiseen liittyviä periaatteita. Voitte hyödyntää myös alla olevia apukysymyksiä:

- Miten muotoillette asianne tekstiksi? Suunnittelussa voidaan käyttää esim. mind mapia tai positiivisten ja negatiivisten näkökulmien listaamista (esim. mitä negatiivisia seurauksia on sillä, jos asiaa ei edistetä tai se jätetään huomiotta?)
- Millainen kieli soveltuu tekstiin? (esim. miten puhuttelette vastaanottajaa, millaisia ilmaisuja yleensä käytetään). Voitte etsiä esimerkkejä netistä.

- Pohtikaa tekstin rakenne:
 - Aloituspöytä: Miten puhuttelette lukijaa, miten johdattelette aiheeseen?
 - Keskiö: Tekstin tärkein asia, sisältö tai väite, joka on myös hyvä perustella. Millaisen esimerkin voitte kertoa? Mitä pitäisi tapahtua, jotta toivomanne muutos saataisiin aikaiseksi? Mitä konkreettista muutosta ehdotatte?
 - Lopetus: Mihin ja miten lopetan? Miten tiivistän sanomani?

Sopikaa käytännön asioista (tekstin pituus, jakaminen, tallennus jne.) Lopuksi ryhmät tutustuvat toistensa kirjoituksiin.

www.fida.info/globalikasvatus
globalikasvatus@fida.fi